

Politiske dagbøker

Anne Franks dagbok er
høyst sannsynlig et falsum

Etter den siste verdenskrig er verdenslitteraturen blitt beriket med flere politiske dagbøker, hvis formål er å karakterisere kjente nazister og fortelle om tyskernes umenneskelige framferd. Dagbøker har blant historikerne alltid vært ansett som godt kildestoff, selv om innholdet er tørt og strengt referende. Etterkrigstidens dagbøker er imidlertid av en spesiell art. Det er skrevet i en spennende dramatisk romanform og beregnet på det store lesende publikum.

Hvem vilde ikke gjerne f. eks. lese Eva Brauns dagbok om Hitler? — denne abnorme fyr av en nazist. Når man leste om hans raseriraptuser og sadistiske innfall, fikk man likefrem trang til å slå seg for sitt bryst og takke sin gud for at en ikke er eller aldri har vært nazist, men arbeiderpartiet eller høyre.

Fra først av var det ingen sann demokrat som tvilte på ektheten av Eva Brauns dagbok. Ved en heldig skjebnes tilskikkelse var den blitt funnet. — Et sensasjonelt funn. Et førstehånds, intimt dokument til forståelsen av den

psykologiske gåte, Adolf Hitler. Psykopaten Hitler.

Boken ble en internasjonal bestseller.

Men så var det noen uforkammede sannhetssøkere som ga seg til å spekulere over et og annet i boken. Boken ble avslørt som falsum, d.v.s. løgn og forbannet dikt. Men da hadde den alt gjort sin gjerning. Den hadde skaffet sine to smarte diktere en millionformue og sådd hets, hat og motvilje i de manges sinn. — Noe ble nok hengen- de igjen.

Det siste på området, politisk selvbiografilitteratur, er «Anne Franks dagbok». I millionopplag har den gått sin seiersgang over hele verden. — Boken om den stakkars jødetenåringpikens redsler, lidelser og død, skrevet med myk, uskyldig barnehånd. — Man kunne gråte blod av medynk, og knytter hånden mot de fordømte beist av trampende nazityskere.

Annes far kom så vidt fra det med livet, heter det. — Meget motvillig ga han sitt samtykke til trykning av dagboken, forteller reklamen.

For en presse denne boken har fått! For reklame i Kringkastingen! Den er blitt filmet. Den har gått som en farsott over alle lands forsamlingslokaler. Omtalt fra prekestolene. I skolene har den vært høyttlesning like ned i de lavere klasser. — Lille, gode Anne er så å si blitt hele verdens kjeledegge. Reklame uten sidestykke i verdenslitteraturen.

Men knip deg nå i armen — så viser det seg at også denne boken, likesom Eva Brauns, høyst sannsynlig er et falsum, og at boken er skrevet av en smart jøde. — En jødisk sakfører borte i New York krever forlaget for noe mellom fire og fem millioner kroner for sitt arbeid med omskrivning av manuskriptet slik at dette kunne tjene til formålet.

Vi venter spent på dommen.

Den danske magister Hans Nielsen som har nedlagt et grundig arbeid for å finne fram til sannheten om denne boken, har skrevet at den må

Interesserer man seg for å få sannheten fram, hvorledes det norske folk, mot sin tydelig uttalte vilje, ble dradd inn i krigen mellom England og Tyskland, er man henvist til, da hele forløpet er mer og mindre mørklagt, av de enkelte begivenheter å bygge opp et mosaikkbilde.

De som kjenner sannheten har uttalt å ville ta den med seg i graven.

være falsk. Med unntak av et hovedstadsblad forteller norsk presse selvsagt ingenting om dette.

Hva med de 6 millioner gassdrepte jøder? Hvis du er svak i troen, er du nazist. — Under en krig kalles løgn med det pene ord propaganda. Alle midler tas i bruk for å **svarte fienden, først og fremst lederne**. I den første verdenskrig fikk vi høre at tyskerne hugget hendene av småbarn og kokte såpe på soldatløkene. Og det ble trodd. Det var bare propaganda, het det etterpå.

Som selve krigen er også løgnen en abnormitet, selv om den kalles propaganda. Får løgnen lov å fortsette også etter krigens slutt, er det fare på ferde — for den enkelte, for nasjonen, for den kultur vi tilhører.

Sannheten er av Gud! Løgnen er av Satan! C.

Hva skjedde på Elverum

Av kaptein Olaf Holm

Det er i en tidligere artikkel gjennomgått endel momenter som bidrog til å kaste lys over det forhold, at det lille, praktisk talt avvæpnede Norge, av avvæpnerne selv, det «brukne geværs» representanter erklærte Tyskland «krig». Jeg kom til det foreløpige resultat at der bak dette tøvet med å bevare parlamentarismen må ha foreligget andre hensyn, kanskje tidligere avtaler som har vært avgjørende.

1.

I 1933 ble der som bekjent inngått den såkalte «Tonnasjeavtale», som ga England rådighet over en vesentlig del av den norske handelsflåte for sin krig med Tyskland. Det var ingen lett situasjon, ti ga man den ikke frivillig, måtte man regne med at den ville bli «copenhagener» d.v.s. tatt, nå som engang før i historien. Det er ikke sannsynlig at en enkelt mann, hvor egenrådigheten enn har fått attest for å være, alene bærer ansvaret.

Imidlertid: Det var neutralitetsbrudd og dermed gikk lillefingeren.

2.

Det er sivet ut, at der ut på vinteren 1939—40 i all hemmelighet fant sted et nattlig møte på Slottet i Oslo. Til stede var en engelskmann, alminnelig betegnet som mr. Smith, som hadde foranlediget møtet, kongen, statsministeren, utenriksministeren og utenrikskomiteens formann. Kronprinsen var ikke tilkalt uvisst av hvilken grunn.

Den engelske representant fremla en meddelelse fra sin regjering, at denne nå ville la besette Bergen og Stavanger. Heller ingen lett situasjon, da man etter mellomfolkelig rett er forpliktet til å motsette seg et slikt neutralitetsbrudd med nebb og klør. Etter endel telefonisk konferanse med London ble enden på saken den, at England gikk med på å stille foretagendet i bero, mot at Norge skulle stille seg på engelsk side, hvis det ikke kunne unngå å bli dradd inn i krigen. Det er senere, da situasjonen ble aktuell betegnet som «den rette sias».

Dermed gikk hele hånden.

Hvis jeg har forstått overlege Scharffenberg riktig, så er det det dokument, som stadfester denne avtale, som han for noen år siden etterlyste i Morgenbladet. Selvfølgelig uten å få svar.

3.

Nå gjensto kun for England å tilrettelegge den situasjon, som tvang Norge til å oppfylle sitt subsidiære standpunkt. Dette inntrådte 9. april. Begivenhetene omkring den dagen er vel nå i alt vesentlig alminnelig kjent. Der foreligger også en rapport fra generalstabsjefen om hans mislykkede krav om at hæren skulle mobiliseres, — og mobiliseres i tide. Det som til slutt skjedde med frammøtedag for soldatene senere i uken er rett og slett latterlig.

(Forts. s. 6).

Myten om De seks
millioner i gass-
kamrene

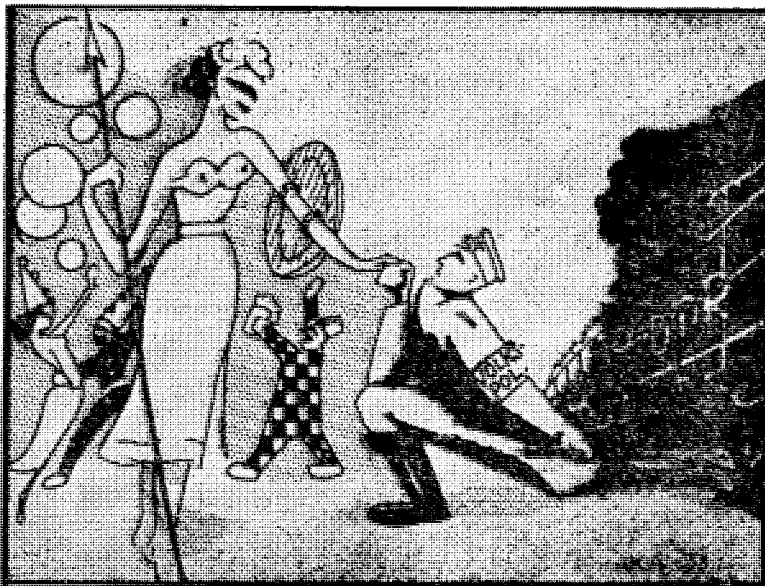
Litt til ettertanke: Hvorfor skulle tyskerne midt under en krig på liv og død bygge gigantiske anstalter for å gi jødene, selve erkefienden, den mest mulige smertefrie død?

Binde tusener om ikke titusener av verdifull tysk arbeidskraft, fra vitenskapsmenn til fangevoktere, for å anvende den mest humane døds måte når det gjaldt jødene?

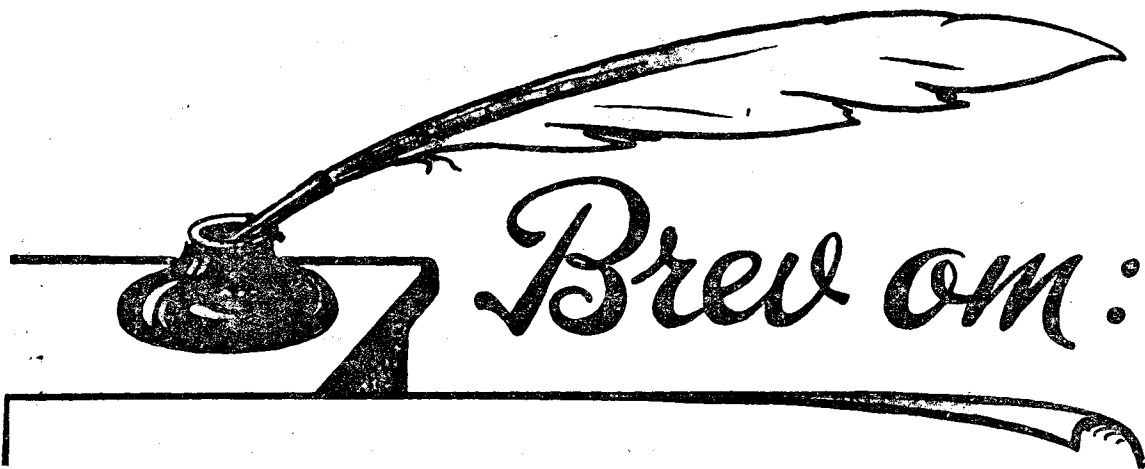
Hvordan kunne det være mulig å holde dette kjempeanlegg hemmelig, både for jøder og ikke-jøder helt til etter krigens slutt?

Hvorfor har flere amerikanske stater forlatt den elektriske stol som henrettelsesmiddel og gått over til gasskamre, om det ikke er fordi denne døds måte er mere human? **BeA.**

Fra øst til fest

Jeg beundrer dine demokratiske former, Brünhilde, — og jeg drømmer om vår samling. Kanskje Rapackys plan kan forene oss, bare du ikke jubler for høyt din Freude.

«Et forslag til overveielse»

fremsetter Henrik Grønhaug i Folk og Land nr. 6.

Det er ganske underlig, hvordan hans forslag og ikke minst begrunnelsen for det faller helt sammen med mine tanker i de siste to årene.

Det er så mange av oss som er blitt gamle, kanskje også litt medtatt i disse årene, og så går det så smått med å vinne «æren» igjen. Skal vi dø «æreløse», hvem kan da fortelle familiens yngre generasjoner og andre yngre med, at vi var ikke landsforredere? For den dagen kommer nok, da de unge spør: Hva er dette? Og skal da de moderne lærebøker være det eneste svar de får?

Jeg tror som Grønhaug at svarene bør de ha sjangsen til å få av oss — selv om mange av oss da ligger i graven. Det er sikkert mange, som har mangt å fortelle kanskje helt fra 1933 og fra 1940—45 og deretter. Det er ikke min mening at disse innlegg skulle øde av hat og hevntanker og at de skulle fremstille oss selv sittende i grøften og slikke våre sår. De skulle fortelle stolt og nøkternt hva vi har ment og villet, men heller ikke legge skjul på, hva det har kostet oss.

Som nevnt har jeg i de siste to årene syset meget med disse tankene og har konferert med flere kloke og forståelsesfulle mennesker. De har alle vært enige om, at dette burde ubetinget bli gjort. Men det hele har strandet på vår mangel på ide om hvordan det praktisk kunne gjennomføres. Vi må jo ikke risikere at slike ting kan bli tilgjengelige for upålitelige folk, som ville misbruke dem.

Engang får vel en mer «frittstående» professor i oppdrag å granske disse årenes historie, og her vil han da —

om det er tatt vare på — få et førstehånds og pålitelig materiale å arbeide med.

Mon en slik loftsrengjøring ikke skulle virke forfriskende på det norske folket?

Altså Henrik Grønhaug, er nå De mitt håp. Sett i gang og finn den praktiske betryggende løsningen.

R. P. M.

Norge fri for atomvåben

En fagmann som ikke er politisk bundet, vil straks se at Vest-Tysklands forreste forsvarslinje ligger i Norge. Med Norge intakt for Amerika — England, kan Sovjet ikke marsjere fram til Kana-len—.

De politikere som med nebb og klør vil beholde Norge som et forsvarsløst område, i det håp, at Sovjet ikke vil besette landet, har intet lært av krigshistorien. Se på Finland som «truet» det mektige Sovjet med angrep og som etter krigen måtte ut med en anselig erstatning.

Noen politikere innen NATO skal ha uttalt: «Det er aldeles ikke nødvendig at Norge utstyres med atomvåpen». Underforstått: Risikoen må Norge selv ta.

Sovjet kan imidlertid besette et forsvarsløst Norge på en natt — fra syd til nord.

Hva vil så skje neste formiddag?

Vil våre allierte i NATO la Sovjet sitte her med Nord-

sjøen — den gamle nøkkel til Europa? Utvilsomt er NATO tvunget til å få russerne ut igjen — iallfall med alle midler forsøke å få dem ut igjen, eventuelt ødelagt.

I denne situasjon som ikke bare er tenkelig, men meget sannsynlig, blir Norge et atombombefelt for NATO.

En krig ikke bare begynner. Den fortsetter to the bitter end uten hensyn til ønsketenkning.

Hva Sverige vil si til en slik dødspolitikk, en en sak for seg. —

Nei, Norge må ikke en gang til bli lagt ut som åte for storpolitikken.

J. B.

Lindebrækkes foreløbige «beregning»

Når Norges regjering i farens stund rømmer sitt anbetrodde folk slik som det ble gjort i 1940, så måtte det selv sagt i de folkevalgte lederes fravær stables på benene en ny administrasjon. Dette innså nota bene dengang Høyesterett, som sammen med tyskerne laget Administrasjonsrådet, som på alle vesentlige områder i sin funksjonstid gjorde banen klar for okkupasjonsmaktens militære og sivile behov, (og det inntil uplikt). En annen ordning hadde ikke vært mulig. Etter den militære kapitulasjon og etterat geniene hadde forlatt oss så kom de kommisariske statsråder. Denne ordning var etter den daværende, elastiske Frede Castberg en lovlig folkerettslig ordning: «Okkupanten kan innsette nye organer».

Man kan ikke med bred penn betegne et slikt interimsstyres utgifter som rettsstridige, uten å sage av den gren man selv sitter på. «Store deler av utgiftsbeløpene er lønninger til de allestedsnærværende «gode nordmenn», som ikke er aksjonert og som således har fått beholde mynten. Anvendelsen er dermed godkjent». (§ 104, side 4).

*

Hold opp med klagesangen

Dere N. S.-folk tapte i en borgerkrig. Vi jøssinger vant den. Vi holdt med England, dere holdt med Tyskland. En masse av oss ville gått englanderne tilhånd om de hadde kommet først og mektigst. Men så var vi de lureste, allikevel.

Det ble England og konsorter som seiret, (og Russland!)

Og så da. Hva ventet dere, når dere tapte?

I Norges historie som i andre lands er det muligens én gang det opptrer en Olav Kyrre. Ellers opptrer hevnen parret med overmakten.

Vær så vennlig å kikke litt i Deres historiebøker. Makt ble til rett uansett Grunnloven, Wergeland og Bjørnson i 1945. Uansett «venstresynet på henrettelser», innførte vi dem igjen, likesom dere drev med skyting da dere hadde litt av makten. Selvfølgelig ble mange av dere også ruinert. En mengde av oss ble det da dere hadde en slags medmakt.

Men også mange ble rike på å levere til tyskerne.

Menneskene er stort sett de samme, avkledd alle litterære fraser og pasifistisk munnsver. De er temmelig onde. Ihvertfall de som attrår makt.

Et lyspunkt er kvinnes kjærlighetsliv og unge menns idealisme. Også de store og små kunstnere da.

Hvor mange unge menn av deres gikk overende på Østfronten?—

Vennligst svar på det i neste nummer.

Hvor mange invalider har dere?

Hvor mange meldte seg til den nasjonale legion?

Når jeg har fått svar på dette offentlig, vil jeg komme til å spørre om det kan være riktig å blottlegge Europa, bare fordi NS. tapte borgerkrigen i Norge.

Heggedal 13. 2. 58.

Anders Lange.

Evig eies kun det tapte

Avislesere ser til stadighet korte referater av domstolens virksomhet, når det gjelder søksmål mot Staten for dens plyndringer (utført av dets spesielle direktorat for offentlige gangstermetoder).

Staten blir nesten alltid frifunnet og saksøkeren idømt omkostninger. Han har selv forvoldt sin ulykke og bør derfor bære nesen i en klut.

Det er jo gansk utenkelig, at alle de fine sakførere og advokater, som gikk plyndringsdirektoratet til hånd, ved å administrere de hundreder av boer, kan ha gjort noen feil. Alt ble dengang utført prikkfritt og i den rette ånd. Den lille ting, at anord-

Erstatningsdirektoratet, dette pinlige institutt med griske tendenser, skriver i sirkulære 122, den 9. januar 1946 noe typisk om sitt lettvinte syn på syndebrukenes gods.

Det gjaldt jo å ramme alle NS-medlemmer og andre p.t. sosialt ufarlige med det i hui og hast oppkonstruerte «solidariske erstatningsansvar for ledelsens rettsstridige styre av landet»:

«og som alene for statens vedkommende andrar til ca. 300 millioner kroner etter en foreløpig beregning».

Signert av den meget foreløpige direktør for direktoratet Sjur Lindebrække og den ondartede R. Barry Berg.

Ble «beregningen» overhode annet en «foreløpig»?

ningene (laget i London) var i strid med internasjonal rett spiller selvsagt fremdeles ingen rolle. De ble jo godkjent av Høyesterett som lovlige. Riktignok var det slik, at Høyesterett ikke besto av uheldede menn. Justitiarius

var Hjemmefrontens sjef (Paal Berg) og som sådan ikke habil til å delta i hevneaksjonene. Men hans opptreden i krigens første politiske fase gjorde det nødvendig for ham å bite hode av all skam og opptre som visergutt for det rettslige pøbelvelde. Nå fortsetter domstolene å strø sukker på gammel urett for å skåne disse «godviljensmenn» fra å komme i skammekroken mens de ennå lever.

Det sier seg selv, at ingen dommer er habil, som i noen juridisk egenskap eller politisk, har hatt sine lange fingre med i rettssviket etter 8. mai 1945. At de av kollegialitet eller for ikke å komme i konflikt med tidligere, av dem selv, begåtte overgrep fortsetter med å gå urettens vei, bekrefter bare at «den onde død trekker alltid nye etter seg».

Legestanden forsøker med kraft å fri seg fra kvaksalverne og abortmakerne. Var da ikke tiden inne til at juriststanden nå søkte å befri seg fra dem der hjalp til å abortere selve rettsstaten i 1945.

L.

M. F. K.

Til medlemmene!

Vær vennlig å sende inn til Forbundet — giro 15028 boks 3214 Oslo din medlemskontingent for året 1958. De som fremdeles står tilrest med kontingenten for 1957 må være vennlig å sende denne inn straks.

Forbundskassereren.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

Ingen historieforfalskning, takk!

«Dere N.S. folk tapte i en borgerkrig» forteller Anders Lange i en artikkel i dagens avis.

Nei, herr Anders Lange! Så lett er det ikke å skrive historie, og så enkelt er det ikke å velte fra seg ansvaret for etterkrigsoppgjørets utskeielser — den som alle de der har tidd stille i disse årene får ta sin del av medansvaret for.

Nasjonal Samling har aldri deltatt i noen borgerkrig i Norge. Våre unge menn har tvertimot med våpen i hånd på østfronten kjempet den kamp for Norge og for Europa som er målet for hele vårt forsvar i dag. Deres ulykke, som partiets ulykke, var det at vi så lenger og klarere enn alle de andre som tumlet rundt i forvirring og bablet om «våre allierte», og mens østens horder åt seg inn over Europa og slukte det ene frie land etter det annet, satt den norske stats verdige dommere og dømte våre folk for å ha «agitert mot våre allierte» eller «båret våpen mot» disse samme østens barbarer. Mens bolsjevikene herjet med mord og brann helt inn i Europas hjerte, medvirket våre vise statsmenn til rettskomedien — eller tragedien ettersom en tar det — i Nürnberg, hvor Europas forsvarere satt på tiltalebenken. Ingen hadde ett ord å si her hjemme. Heller ikke herr Anders Lange dengang.

I dag øses det ut milliarder på milliarder for å prøve å råde bot på skaden. I dag har sovjetvennene fra dengang funnet fram igjen bøsse og stålhjelm. I dag har alle disse som gråt over den tyske innsats mot bolsjevismen åpnet portene for et kobbel av fremmede kommunistbekjempere på Kolsås og andre steder. I dag er Hitlergeneralene det siste håp.

Selv i dag, sytten år etter at sluttkampen mot bolsjevismen ble innledet, snakker disse fallitmakere om «borgerkrigen i Norge» når de vil være særlig forståelsesfulle og elskverdige, eller om «forbryterne og bandittene» som våget å kjempe Norges kamp mot Østen hvis de fremdeles lever i salig Solems åndelige mørke.

Eller de skriver som Anders Lange om å være tyskvennlig eller engelskvennlig. Vi får si som Landsorganisasjonens remarkable organ under okkupasjonen «Norsk Arbeidsliv» engang skrev, at vi er ikke, og har ikke vært, vennlige i det hele tatt. Dertil er situasjonen for alvorlig ikke bare for Norge, men for Europa, ja for hele Vesten.

Vi har ikke hatt hjerte til å nekte herr Anders Lange plass for hans innlegg, fordi vi vet at vårt blad er det eneste åndelige pustehull i den norske presseørken, og fordi vi vet at Lange trass i den åndelige formørkelse fra 1940 og omtrent opp til denne dag dog har hatt en slags nasjonal linje og sikkerlig mener det godt i dag. Og vi tar meget gjerne mot de angrende av hjertet, bare de lar den tåpelige prosedyre og bortforklaring fare. Hos oss behøver en intet annet enn et rent og norsk hjerte tvers igjennom alle konjunkturer og politiske konstellasjoner.

Og så lar vi da den forvrøvlede sammenlikning mellom det koldblodige rettsmord etter okkupasjonen og det beskjedne og nødtvungne forsvar mot partisanenes mord og brann i den engelske propagandas sold fare. Det burde heller ikke være nødvendig for oss å befatte oss med sammenlikningen mellom okkupasjonens små jøssingtap av midler — som de forøvrig sikkerlig har sørget for å få erstattet nå — med den grunnlovstridige konfiskasjon av eiendeler som ble satt i gang mot N.S. folk med bistand av våre domstoler, sammen med «tjuefrontens» herjinger landet rundt.

Anders Lange ber om tall og oppgaver over vår innsats med våpen i hånd på østfronten, og spør om det kan være riktig å blottlegge Europa fordi N.S. «tapte borgerkrigen i Norge».

Det kan umulig ha gått herr Anders Lange forbi at Europa

Sentrale spørsmål

Det i den ensrettede norske presse besynderlig frittalende «Tønsbergs Blad» skriver den 11. 12. 1957 blant annet: «Ingen kan vite i hvilken grad den intense propaganda mot atomeksperimentene har ansvaret for at russerne vant forspranget i atomraketter. — Resultatet er iallfall, at den usikre stabilitet, som amerikanernes overlegenhet ga os i årene som svant, nå er blitt mere usikker og mindre stabil».

Man tør være så fri å spørre: hvem har ansvaret for den farlige stilling som Europa og den hele vestlige kulturkrets i dag er kommet i?

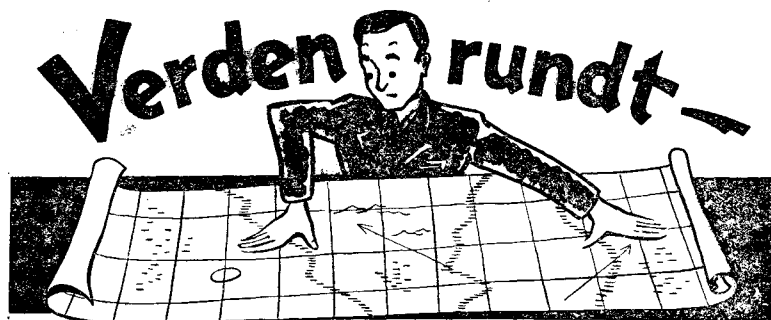
Er det ikke «de tre vise», eller rettere sagt de «to kloke», Churchill og Roosevelt, som sammen med sin daværende krigskollega, den edle og trofaste Josef Stalin (Uncle Joe), ordnet alt til det beste for oss alle sammen under de skjebnesvangre konferansene i Teheran og Jalta?

Eller er det fremdeles den døde Quisling som før krigen forgjeves sendte ut sine varselsrop om blant annet faren fra øst — som har skylden?

Ville det ikke med den radikale frontforandring som har funnet sted både her og andre steder siden Quisling ble avlivet — snart være på tide at de ca. 800 frontkjempere som falt for Norges sak i Russland blir æret etter døden for sin innsats? Kunne det ikke være en oppgave for Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere å skaffe rede på dem som falt og kanskje også dem som kom fra sin innsats med livet? Kort sagt, å få istand et frontkjempernes æreskartotek — i samarbeid med Forbundet.

forlengst er blottlagt, at bolsjevismen har spist seg midt inn i Europas hjerte. Ja, at Europa som verdens kultur-sentrum og maktsentrum ikke eksisterer lenger. Vår verdensdel er i dag bare en kasteball mellom Østens despoti og den karrikatur av det gamle Europa som den nye verdensdel representerer. Og alt dette takket være blant annet «vi jøssinger».

Vi forstår at det kan være nødvendig for menneskene å ha noe å skjule sin nakenhet med og vi akter ikke i utide å legge sten til byrden. Men vi beklager at det er umulig for oss stilltiende å akseptere en grov historieforfalskning selv om vi blir lovet ennå en gang å få være med på å hindre at Europa blir blottlagt.

Indonesia

Situasjonen i Indonesia er for tiden meget broget og det er meget som taler for at hele den indonesiske stat faller fra hverandre. Opprørslederen på Midt-Sumatra har proklamert en egen selvstendig regjering med tidligere riksbankdirektør Sjafruddin Prawiranegara som sjef og erklærte Sumatra løst fra den indonesiske sentralregjeringen i Djakarta.

Revolusjonsrådet i Sumatra hadde i forveien krevet at Soekarno skulle avsette statsminister Djuandas kommunistinfiserte regjering og isteden danne en ikke-kommunistisk regjering under tidligere visepresident Mohammed Hattas ledelse. Samtidig ble det også krevet at Sumatra og de andre øyene i Indonesia skulle få en friere stilling.

Da president Soekarno ikke svarte innen den fastsatte frist, ble Sumatra-regjeringen proklamert i Padang, og den ber nå om internasjonal anerkjennelse.

Det er når dette skrives ennå ikke avgjort hvor stor støtte opprørsregjeringen får. Foreløpig er det bare Midt-Sumatra den har under sin kontroll, mens for eksempel Nord-Sumatra sies å ha tatt avstand fra opprørene. På den annen side meddeles det at en rekke av de ledende offiserer på Celebes støtter Padangregimet.

Ellers har Djakarta-styret allerede rettet en rekke bombeangrep mot Midt-Sumatra og Padangregjeringen hevder at det var sovjetrussiske flygere som førte flyene, som forøvrig også er levert av Sovjetsamveldet.

Ellers kan en vel si at Soekarnos stilling i det store og hele er temmelig undergravet og at hans virkelige maktområde ikke strekker seg utover Java — mens resten av øyriket: Sumatra, Borneo, Celebes, Timor, Molukkene m. v. er mere og mindre i oppløsning. De drastiske forholdsregler mot de nederlandske foretagender hadde kanskje også vesentlig til hensikt å piske fram en patriotisk enhet. Resultatet har foreløpig blitt fiansielt kaos, som imidlertid igjen i sin tur har ført til øket kommunistisk innflytelse.

Det er visst temmelig sikkert at Soekarno ikke har militære maktmidler til å slå ned dette og andre «opprør». Han disponerer riktignok en del russiske fly med besetning

og disse har temmelig fritt spillerom fordi Sumatra-regjeringens luftvern er svært dårlig, men skulle det komme til virkelige forsøk på landsetting fra sjøen eller luften vil Padang-styret muligens vise seg som det sterkeste.

Selv om den kommunistiske innflytelse på Java altså stadig vokser, og selvom Sovjet indirekte har intervenert med sine flyforsendelser, så har imidlertid ikke Indonesia landverts forbindelse med kommunistblokken, slik at det vanskelig kan bli tale om et kupp igangsatt utenfra. Hele området beherskes også strategisk fra USA, Australia, Ny Zealand og Malaya.

Under disse forhold er det naturligvis ikke blitt noe av Soekarnos erobringstokt mot det nederlandske Ny Guinea, og det vil vel ha lange utsikter før noe slikt kan bli aktuelt igjen.

Det ungarske fengsel

Ifølge det amerikanske magasin Newsweek er der henholdsvis en russisk Røde Armé-soldat, en ungarsk soldat eller en sikkerhetspolitmann for hver 10. ungarer, det tilsvarer omtrent antallet av betjenter i et fengsel. Ellers er hele landet som en stor fangeleir, med ca. 35 mil piggetrådsperringer, minefelter, elektriske gjerdar og vaktårn. Sovjetoffiserer kontrollerer pressen, radio og telefonsystemet, landeveistransporten og jernbanene. Og selv regjeringens medlemmer har hver eneste en av dem en sovjetrussisk vokter ved siden av seg.

*

Under dette jernteppe bak jernteppet har terroren kunnet utfolde seg hemningsløst. Janos Kadar (Csermanek) — også en slags russisk satelitt, ble fra den tidligste ungdom med i den kommunistiske undergrunnsbevegelse, og som sådan arrestert under det anti-kommunistiske Horthy-regimet. Han ble etter løslatelsen ekskludert av partiet, anklaget for å ha angitt sine

(Forts. s. 6).

Konrad Sundlo:

Den grå ulvs landsmenn holder idag Natos sydfly

NATO's sydfly holdes av Tyrkia, soldatnasjonen som i de siste 300 år har ført ca. 20 kriger mot Russland og derfor har russerne i vennlig erindring. Tyrkia er NATOS sterkeste militære støtte på det europeiske fastland idet det med sin hær på 470 000 mann alltid har fullt moderne divisjoner klar til å rykke i felten. Og dets soldater er ikke soldater på papiret, men kare som er oppvokset og oppdratt i den ånd og i den tro som er blitt innpodet i tyrkerne av det nåværende Tyrkias store skaper Mustafa Kemal, også kalt Atatürk, også kalt «den grå ulv».

Sagaen om Mustafa Kemal (1881—1938) er sagaen om en mann som tross motstand fra alle kanter skapte en moderne stat av et tilbakeleggende land. Ingen kom løpende for å tilby ham hjelp, men han ba heller ikke om noen. Han var født i Europa, men hans åndelige innstilling var slik at man skulle tro han var galoppert frem fra rekkene til de ville osmanske tyrker som ca. år 1300 brøt opp fra sine beitemarker i det indre Asia og som en hylende østenstorm rastest vestover og grunnet det osmanske rike ved Bosporus. På deres banner var malt hodet av en grå ulv, og de var selv som ulver. Kjempesterke, hensynsløse, dyriske. Ledet av brutale, men geniale førere.

Mustafa Kemal hadde tyrkisk mor, men albansk far. Hans fødested var Saloniki og han skapte seg et navn som tyrkisk offiser i Verdenskrig I da han kastet britene på sjøen dengang de stormet inn over Gallipolihalvøen for å ta Konstantinopel (Istanbul) fra landsiden. Hans sjel var asiatens, genial, brutal, hensynsløs, over all beskrivelse umoralsk, men med en fanatisk kjærlighet til sine fattige landsmenn som krigens allierte seierherre hadde bestemt skulle dø. Han elsket bare tyrkerne. Alle andre nasjoner var bare gjenstand for hans forakt eller hat.

Da denne verdens store statsmenn som satt sammen rundt konferansebordet i Versailles hadde stykket opp det osmanske Tyrkia i alle de småstatene som nå utgjør Midt-Østen, ble de trosset av én mann: Mustafa Kemal. På Lille-Asias høyslette bygget han etterhvert opp det nåværende Tyrkia og det under bruk av slike metoder at Vesten grøsset. For hans metoder var ikke demokratiske, selv om han innførte demokrati, og han ga Vesten et kursus i asiatisk brutal, men effektiv politikk. «Dere er idioter, mine barn», sa han til tyrkerne. «Dere skjønner ikke hva som er til deres eget beste. — Men jeg skjønner det, og derfor vil jeg styre!» Og med pisk, fengsel og galgetvang han tyrkerne til å hoppe fra middelalderen og inn i det tyvende århundrede.

Han rev sløret av kvinnene, men ga dem stemmerett isteden. Han skilte kirken fra staten («religion er en pri-

Untergang des Abendlandes

Etter som budsjettene svulmer opp her hjemme og det presses skatter og avgifter ut av alt og alle, er det nok mange som har reflektert litt over denne stats vesen og som ser det på samme måte som den fryktesløse danske prest Chr. Bartholdy, Kolding, som bl. a. skriver følgende i «Indre Missions Tidende»:

«Staten er jo et merkelig vesen. Det er den eneste som ikke behøver å sette tæring etter næring. Vi andre vet at så og så meget har jeg i inntekt og det må jeg innrette meg etter. Men staten sier at så og så meget skal jeg bruke og så tar den det. Det er få statsmenn som ikke lar seg fange inn av denne onde sirkel. Vi kjenner det fra vår tid og Romerstaten var ikke annerledes».

Videre heter det: «Vi synes også med hensyn til skattevesen og pengevesen å være kommet inn i en farlig sirkel, og ingen kan se hvorledes vi skal finne ut av den igjen. Da Romerriket forfalt og gikk til grunne, var det et kristent rike, men Gud sparte det ikke av den grunn. Derfor kan vi ikke være trygge — hva vår kultur angår.

Tyrkia kan på korteste varsel stille 18 fullt moderne divisjoner

vatsak») og da muhamedernes høyeste geistlige møte opp hos ham og protesteret, ble den verdige mann tross sin høye stilling og lange skjegg stokkjaget ut og fikk Koranen slengt etter seg.

Mustafa Kemal erklærte at den nasjonale røde fez var upraktisk som hodeplagg og ga sine landsmenn ordre om å kle seg slik på hodet som europeerne gjør. Noen strubukker ville ikke, og ble hengt. Men de andre fikk i rasende fart tak i de vantros hodekledning og spaserte stolteligen omkring i bløte hatter, stive hatter, stråhatter, luer, ja til og med damehatter med fjær i.

På «den grå ulvs» bud forlot nasjonen det tungvinte tyrkiske alfabet og gikk over til å bruke europeiske bokstaver og den klarte omstillingen på den tid som var satt: 1 år.

«Tyrkia for tyrkerne», var Mustafa Kemals valgsporg og landet ble tyrkisk og til og med et moderne Tyrkia. Normalt skulle denne omstillingen tatt generasjoner. Men Mustafa Kemal lot ikke sine handlinger være avhengige av et tilfeldig flertall i en nasjonalforsamling, men ga simpelthen ordre om å gjøre det han fant riktig. Og han hadde en sikker støtte i soldatene som forgudet ham.

Da «det høye råd» i Versailles så hvorledes en liten tyrkisk general trosset dem, ble de forarget og tok med glede mot et tilbud fra grekernes statsminister, den politiske rev Venizelos, om å sende en grek hær mot Ankara «for å skape ro og orden». Grekerne ble utstyrt best mulig fra de alliertes store militære lagre etter Verdenskrig I og brøt i juni 1920 opp fra Smyrna og la iveri på den 400 km. lange vei inn til Ankara. De marsjerte fort. Det hastet. De ville gjøre stikke bajonetten i tyrkerne som de hatet med et innkitt hat etter århundreders undertrykkelse. Og tyrkerne gjengjeldt hatet.

Ved elven Sakaria støtte grekerne på den tyrkiske hovedstilling og her kom de til et flere uker langvarig slag som var preget av stadige støt

Minneblad fra kampen mot kommunismen

Legionens avskjed med sine døde

Klipp fra Karl Holters bok: «Frontkjempere»

Visse germanske stammer på folkevandringens tid ropet alltid sine falnes navn etter et slag. Det var deres tro at de døde fulgte dem — enten tilbake til heimlandet eller videre på ferden mot kjent eller ukjent mål.

Legionen står oppmarsjert på vegen framfor kirkegården i Krasnoje Selo.

En tett, grå mur av alvorlige unge menn.

Legionsjefen taler.

Han sier det som skal sies. Ikke mer. Ingen overflødige ord.

Så roper han eldstemann fram.

Jeg står ytterst på høyre fløy, så det blir et stykke å gå, før jeg kommer fram til sjefen og får fortegnelsen over de falne. Så går jeg opp til et veldig steinkors, som er gravlundens midtpunkt. Jeg står med ryggen mot korset.

Framfor meg står legionen. Tusener øyne er rettet mot meg. Jeg kjenner de fleste av guttene personlig. I vinterens løp er jeg blitt venner med dem.

Jeg har besøkt alle stillinger, alle bunkers, alle forlegninger, depoter, kvarterer, sykehus.

Jeg har vekslet noen ord med så å si hver eneste en av dem. Ihvertfall har jeg talt til dem alle. Mange ganger.

Jeg har kunnet muntre dem i små selskaper, i større fester. Jeg har en god, trygg visshet for at de lysnet

i blikket når jeg hilste på dem.

Jeg har kunnet gi dem noen stunder hvor gleden og munterheten fikk blusse opp.

Jeg har også tolket alvor for dem. Talt om Norge slik det stiger fram i de store dikteres prosa og poesi.

Alltid møttes jeg av levede forventning når jeg dukket ned i en trang underjordisk hule eller steg fram på podiet i soldaterheimen, hvor vi hadde våre kameratskapskvelder.

Også i dag møtes jeg av forventning.

Jeg føler denne merkelige vekselvirkning som gjensidig forståelse gir.

Denne kraften som strømmer fra tilhørerne til kunstneren eller forkynneren og av ham atter slynges forsterket tilbake og gjør hver enkelt tilhører delaktig i summen av den samlede styrke. Denne mystiske makten som gjør det mulig for kunstneren og forkynneren å trenge ut over sin egen begrensning, og som er forutsetningen for all kunst, for all religion.

Det gjelder klovnen i sirkusmanesjen. Det gjelder Guds tjener framfor dommens høgalter.

Og det gjelder legionens eldste her han står med tre ark papir i hånden.

På disse tre ark står navnene skrevet.

De navn jeg skal rope ut

Forts. side 7

I kamp på Østfronten

Håkon Sprauten:

Dekadensediktinga

I tredje og siste boka dr. Rolv Thesen har skrive om Arne Garborg — Europear og Jærbu», hevdar han ganske sterkt, at Garborg tok opp kampen mot dekadensediktinga. Som kjent tok dr. Thesen doktorgraden på desse bøkene, han har skrive om Garborg.

Men kva hjelper det oss i dag, at Garborg skreiv mot dekadensediktinga? Han vart ikkje feit av det, og samtida hans lærte vel heller lite av det. I dag held dei likevel på å oversett bøker av han til noe dei kallar fredsbiblioteket, så noen av bøkene hans skal bli kjendt på fleire språk ute i verda.

Som kjendt vona mange av venene til Garborg, at han sist på han levde skulle få Nobelprisen i litteratur, men han fekk ikkje denne påskjønninga. Da denne vona brast, vart det sett igang ei nasjonal innsamling til han, og han fekk då ei heidersgåve fra eigne landsmenn på kring sytti tusen kroner, om eg ikkje minnes feil.

No er det tretti år, sidan Garborg gjekk i grava, og dekadensediktinga flyt verre enn noen gong før som ei lavine over folk og land. Om noen få freistar å ta kampen opp mot denne folkepesten, så blir dei fleste både gamall og grå, utan å sjå noe serleg resultat av innsatsen sin.

Det er mest så ein må tenkje på eit hymne til bu-reisingstanken, som Sven Moren skreiv for femti år sidan, der han med lys stemning tek til:

Eg traskar i skog og tråk-
kar i nut
og krabbar i myrer og urer.
Eg ers lik ein underleg teg-
jande gut,
men eg tenkjer vel mangt
med eg sturer:
Eg tenkjer som så, her er
tufter å få,
åt alle som fer over bylgja
blå.

Men før han er ferdig med diktet, er illusjonane blåst av han, og han sluttar med den-
ne klagen over situasjonen, som er blitt forsterka i uhyg-
jeleg grad i seinare tid:

Men gamall og grå, og grinut
og blå
gjeng gubben åleine med
kavet.
Eg glei og eg datt, eg mista
min hatt,
eg tykte den verdi var bak-
vendt ratt.

Og verda ser ut til å bli
meire og meire bakvendt. Det

Dødsstraffen er en juridisk
perversitet.

AASMUND BRYNILDSEN

hjelper ikkje same kor mye ein snakkar om framgang, og delvis trur på noe slags framgang. Hjelpeløysa fylgjer framgangen i fotefara, som natt etter dag. Det kjem ein ikkje forbi. Dette er vel alle inst inne hos seg sjøl, ganske enig om, i denne tida med alles kamp mot alle, som første post på programmet.

Dekadente skribentar, og like så dekadente styresmenn i statens og statenes store fehus er vel helst mest opptatt av denne tanken: «Vi alene vite», og ser i mange høve ikkje stort lenger enn nasen rekk.

Og resultatet av utviklinga i dag er ti ganger verre, enn da Garborg for kring to mandsaldrar sidan skreiv:

Vi liver mitt i ei villmanns-
tid
med blinkande knivar og ne-
vestrid,
og livet er som ein blod-
draum:
Men vita skal vi og vona
visst,
at ånn må vinna på troll
tilsist,
og vit på den vargevillskap.

At ånn skal vinna på var-
gevillskapen der små og store
nasjonar tørner sammen, har i seinare tid vist noe magert resultat. Det er vel heller så at vargevillskapen fylgjer framgangen fot for fot.

Før denne vargevillskapen si skuld er vitenskapen inspirert til slike handlingar, at dei kan øyde alt liv på jorda, om galskapen slepp laus for alvor. Vi har på mange slags vis fått «trolldom i lufta», som dikta-
ren Kristoffer Uppdal tok til å skrive om for femti år sidan. Når han no om dagen rundar ottiårsdagen sin, så har vel heller ikkje han hatt hugnaden å sjå, at trollskapen har vorte mindre med kvart.

Ein må vel heller kunne seie det slik, at det i dag i sterke-
re grad enn noen gong før, under visse høve er: «Troll-
domsmakter som fører man-
naetta til massegalskap, kriesdansen og offerbål».

Krigsdansen til rødhudene borte i Amerika med toma-
havk og skalpekniv, som sette skrekk i oss ein gong i tida, den har vel stilna utruleg av i det siste, og er vel berre bar-
nemat mot den krigsdans, som telegrambyråene ute i verda sett igang, når det spørst at det luktar olje av ørkensan-
den noen stad ute i vidhei-
men.

A jau, vi kan trygt seie at dekadensen og dekadensediktinga er forferdeleg.

20. februar 1958.

Håkon Sprauten.

En nasjonal skandale

Skal Hamsuns Nørholmen ramle sammen?

Hva vil staten som sikret seg Nobelprisen
eller Gyldendal som har fått sin del av
Hamsuns forfatterskap, gjøre?

Det er sikkert deilig å kunne berolige en slett samvit-
tighet med intet å vite og in-
tet å ville vite. Det er så li-
ketil og greit å dekretere «ro
omkring rettsoppgjøret» mens
ofrene ligger strødd i veigrøf-
ten bak den uhyggelige retts-
løshet som etterkrigsoppgjø-
ret var.

Det er tusener på tusener
av disse ofre, enkle menne-
sker og mennesker som en-
gang betød noe i det norske
folks liv. Sorg og tårer, ulyk-
ker og lidelser er det de an-
svarlige vil at vi skal lukke
øynene og ørene og hjertene
til for.

Blant annet vil de at vi
skal glemme de grove brudd
på grunnlov og menneskeret-
tigheter som konfiskasjonen
av gods og eiendom betød, det
som fedrene på Eidsvoll satte
som en hovedpost ikke kunne
forbrytes. Fiksfakseriene
med det «kollektive ansvar»
narrer ingen andre enn tåper
som vil narres av de demo-

kratiske spekkhuggere.

La oss nevne ett av eksemp-
lene, ikke fordi det ikke i og
for seg kan finnes grellere
og frykteligere, men fordi det
har rammet noe som i et
halvt sekel har betydd noe i
det norske folks liv og er blitt
noe av et begrep: **Hamsuns
Nørholmen.**

Hamsun er i dag igjen god-
tatt i de aller beste rettssvi-
kerkretser etter at de jaget
den gamle dikterhøvding i dø-
den. De har ikke råd til å
unnvære den glans hans navn
kaster over Norges navn og
de skammer seg ikke over nå
å sole seg i den internasio-
nale berømmelsen til den
mann de plyndret til skinnet
før han vandret bort.

De pengemidler Hamsun
fikk i 1920 sammen med No-
belprisens internasjonale an-
erkjennelse brukte han til å
sikre seg å kunne sitte trygt
på Nørholmen for seg og sin
slekt. Men det land hvis beste
talsmann han har vært og

fremdeles er ute i den store
verden, unnså seg ikke for å
«fradømme» ham både No-
belpris og sikkerhet. 325 000
kroner tok den stat hvis
grunnlov forteller at eiendom
ikke kan forbrytes fra dikter-
høvdingen og slo dermed og-
så det økonomiske grunnlag
vekk under Nørholmen.

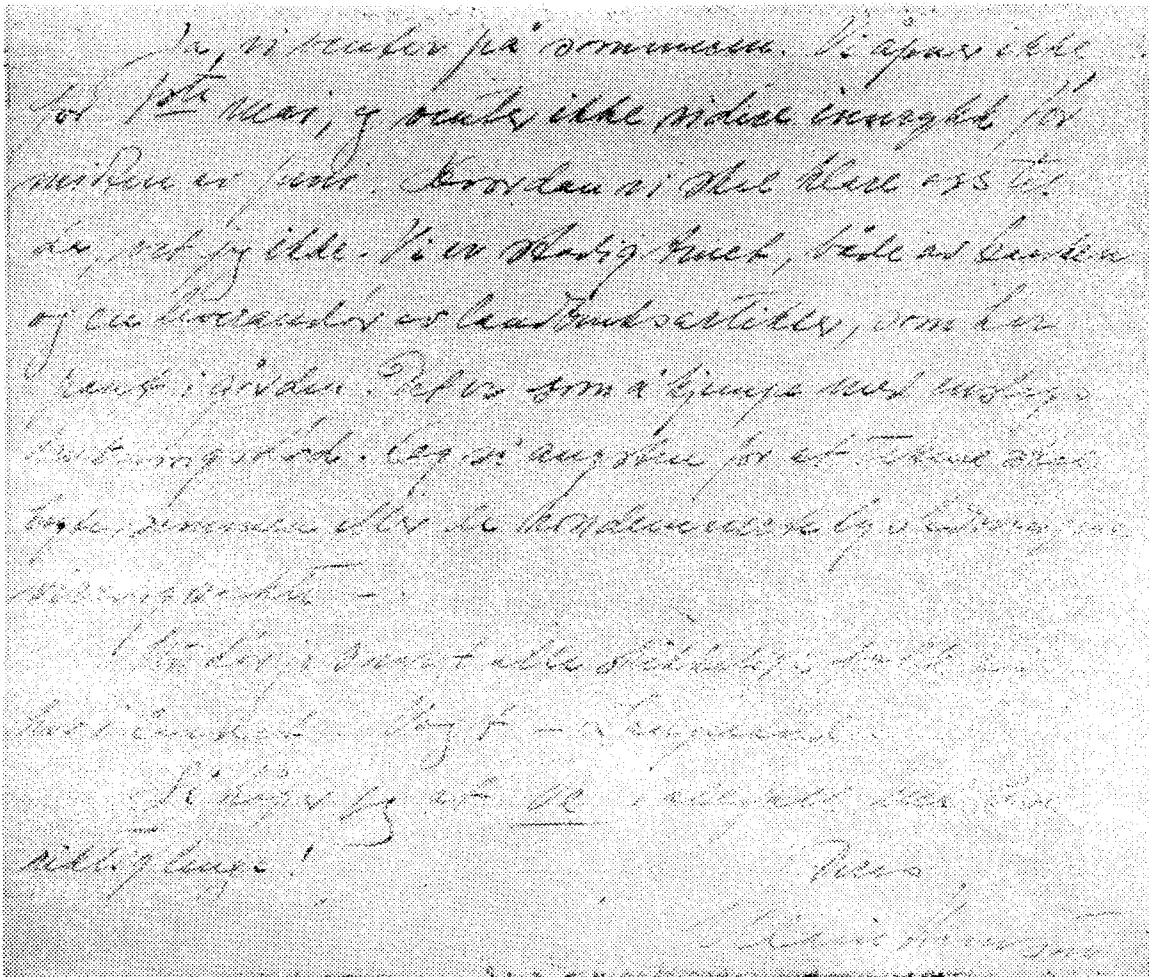
Vi har fått anledning til å
gjengi litt av et privatbrev
fru Marie Hamsun har skre-
vet og som former seg som
et eneste nødrop der hun sli-
ter på den forgjeldede og
bepantede eiendom som var
Hamsuns glede og stolthet. Vi
har ikke fått fru Hamsuns
tillatelse til å offentliggjøre
det og det er ikke skrevet for
offentliggjørelse. Men desto
sterkere virker det. Dette er
et brev som går over i histo-
rien og derfor er det heller
ikke en privat, men en sak
som i aller høyeste grad an-
går offentligheten.

Vi retter dette som et åpent
brev, en åpen anklage til alle
dem som er medansvarlige og
til alle dem som har et stør-
re ansvar enn andre i denne
sak:

Hva med Nørholmen?

Har våre stortingsmenn
noe å si i sakens anledning?

(Forts. s. 7).

Hva skjedde på Elverum

(Forts. fra s. 1).

4.

Jeg skal her innskytte noen personlige opplevelser fra den tid. Det falt i min lodd å delta i krigen i Bergensavsnittet. Begivenhetene tvang bataljonen (den uforferdede major Carl Stenersen) til å retirere fra Voss til Lærdal i Sogn over Stalheim—Gudvangen. Der lå fremdeles forankret et dampskip lastet med krigsmateriell, beregnet på England—Frankrikes deltakelse i finnländskrig. (I Oslo hadde vi hatt en invasjon av engelsk «sanitetspersonell» i samme øyemed). Finnländskrig. var avsluttet 12. mars på tross av Churchills bestrevelser for å forhindre det. Kanskje nettopp derfor!

5.

Da bataljonens avdelinger var blitt temmelig opprevet og spredt, søkte den fra Lærdal inn til et avsidesliggende sted i Sognefjorden Gaupne, hvor man kunne regne med å få den samlet og reorganisert, uten forstyrrelse av bombing. I Gaupne fortalte den bonde, hos hvem bataljonen hadde kvarter, en solid troverdig mann, at der atskillig tid før 9. april, hadde vært en militærkommissjon på stedet for å rekognosere eventuelle flyplasser, og at kommisjonen besto av norske og engelske offiserer.

Jeg ble særdeles forbauset og innvendte, at han måtte ta feil, det kunne på det tidspunkt ikke ha vært annet enn bare norske offiserer. Nei! Han var helt sikker. Vi var med andre ord krigsdeltaker og hadde brutt neutraliteten lenge før 9. 4., og «på den rette side».

6.

For nå å gå tilbake til Elverum. Dit var altså regjering og storting og gull kommet etter en evakueringsplan så vellykket, at den endog har mistet preget av improvisasjon. Stortinget gikk altså enstemmig inn for Nygaardsvolds forslag om å ta mot den tyske anmodning om forståelse på okkupasjonsbasis.

Deretter kom forslaget om den såkalte «fullmakt», «Elverumsfullmakten» kalt og som skal være så ærefull, er det sagt. En representant spurte hva den innebar og en annen konstaterte, at den ikke innebar annet enn hva som allerede sto i Grunnloven og det er nå engang ikke annet enn provisoriske anordninger om toll, handel og po-

liti. På dette grunnlag erklærte presidenten «fullmakten» «vedtatt», mens tingmennene strømmet ut av lokalet. Så enkelt kan det altså gjøres — ser det ut til.

7.

Videre nå å diskutere denne «fullmakts» rettslige gyldighet som grunnlag for det den en brukt til, fra å legalisere flerkoneri i London til rettsoppgjørets utskielser og justismord er like fruktbringende som å kappløpe med kalver. Den fikk ulivssår av professor Skeie, hvilket erkjentes ved at man grep til den ufysiske teorien om «generalpreventive hensyn» for deretter å lage og klamre seg til myten om «folkets alminnelige rettsoppfatning». Ingen vettug jurist våger lenger sitt ansikt på å blåse liv i liket. Til slutt besørget svenskene likbegiengelsen.

Imidlertid har det altså, innen det kom så langt, vært påstått å være en fullmakt for regjeringen til endog å bryte grunnloven og brukt til det. Har den ikke det?

8.

Presidenten begrunnet sitt forslag med at nok alle håpet på en forståelse med tyskerne, men ikke alle trodde på det. Det er da nokså besynderlig! Et enstemmig storting på folkets vegne, et rent ut innpåslytten tysk ønske og at på til Quislings regjeringdannelse i okkupert område med det erklærte ene samme mål for øyet å bevare nøytraliteten — skulle ha dårlige sjanser!

Det er også nokså besynderlig at utenriksministerens formann reiser til Stockholm for der foreligger et resultat av Kohts møte med Dr. Brüner. Det ser ut til å ha vært god bruk for ham i kulissene bak Elverumscenen bl. a. til å holde sir Cecil Dormer i frakkeskjøtene.

9.

Det ble altså overlatt til Koht alene, uten hensyn til stortingets 3 representanter å forhandle med Dr. Brüner. Et virkelig forsøk fra norsk side på å få istand et forlik, slik som i Danmark, kan etter det som er opplyst, ikke sees å være gjort, nærmest tvertom.

10.

Man ga altså avkall på nøytraliteten fremfor fredsinstituttet parlamentarismen. Hvorfor i himlens navn brukte man ikke denne nyskapte vidunderfullmakten til å løse den parlamentariske knute istedet for å benytte seg av den aldrende monarkis loy-

litet til å lage dette oppstyr med abdikasjon? «Fullmakten» ærefulle oppfinner måtte da være den rette til det? Forklaringen tør kanskje være den, at «fullmakten» ennå ikke hadde vært gjenstand for Erik Solems «rommelige fortolkning».

Imidlertid lot ikke tingmennene seg bluffe, men gjennomskuet det hele. Dette framgår med all ønskelig tydelighet av de enkelte gruppers holdning til abdikasjons-spørsmålet, da det engang frammanet, atter viste seg noen uker senere.

Dr. Brüner fikk en fryktelig medfart av sin regjering for sin angivelige fjasko. Det viser tysernes dype skuffelse men heller ikke mer. Om han har vært en klodrian som diplomat eller ikke er uten betydning for utfallet, men behovet for sydebukker er stort.

Det var hverken han eller Quisling som veltet Nygaardsvolds forslag og krav om nøytralitet. Det ble brukt som påskudd.

Det er også opplyst, at da Quislings meddelelse om at han trakk seg tilbake ble mottatt — angivelig etter bruddet — ble der svart at det er for sent. Ganske merkelig, at det noen gang kan være for sent å slutte fred mellom to parter, som absolutt vil ha fred.

Ennå er det litt å berette om begivenhetene på Elverum i 1940 og hva de ga anledning til. Det har ikke så lite av komikkens skjær over seg — heldigvis.

Olaf Holm.

BOMBER OVER TUNIS

I Verdens Gang for 17. februar finner vi følgende tankevekkende artikkel:

For tolv år siden opplevde vi en rettssak hvor de anklagede ble dømt til hengning som krigsforbrytere og forbrytere mot menneskeheten. Man fikk det inntrykk at domstolen, hvor også Frankrike var representert, anså seg for å være Gud selv. Og folk jublet, for når krigsforbryterne var hengt og tyskerne slått, ville jo de edle seierherrer sørge for rett og rettferdighet.

Det gikk ikke slik. I stedet for å sette alt inn på å hindre aggresjonen mot det frigjorte Ungarn i 1956, startet to av de fredselkende vestlige nasjoner sin tåpelige lille krig mot Egypt. I flere år har det frihetselskende Frankrike nå ført sin brutale undertrykkelseskrig mot Algeries befolkning. Ved angrepet på Tunis må det være grunn til å stanse litt. De ansvarlige for det tapre luftangrep på en tunesisk landsby kan muligens være like store krigsforbrytere som enkelte av de som ble hengt i 1948. Allikevel er det ikke ønskelig at den franske statsminister og krigsminister dingler i galgen.

Men Frankrike er ikke i sin rett i Nord-Afrika. Hittil har Vestens folk (unntatt Amerika) ikke gjort noe større for å endre Frankrikes voldspolitikk. Det finnes folk også utenfor Frankrike som misliker krigshandlingene, men som ikke vil motsette seg dem for det vestlige samarbeides skyld, men nå er det vår soleklare plikt å si stopp.

Det er visst dessverre så at statenes utenrikspolitikk mindre dirigeres av det som er godt og rettferdig enn av det som på kort sikt fortoner seg som nyttig. Derfor er det kanskje ingen hjelp i å påpeke de uendelige lidelser som påføres Nord-Afrikas innfødte befolkning. Frankrike kan muligens forblø fullstendig i Algerie, men det vil neppe seire. I alle tilfelle vil det styrte nye millioner mennesker i armene på kommunismen. Måtte Vestens statsmenn forstå at hvis de ikke straks og effektivt stanser Frankrikes umulige politikk, vil den Vest-Europeiske kulturs sjanse til å leve videre bli betraktelig redusert. Det burde i dag være klart for alle at en slik ytterligere reduksjon har vi simpelthen ikke råd til.

H. S.

Det ungarske fengsel

(Forts. fra side 3)

kamerater men ble tatt til nåde igjen i 1948. Som innenriksminister i 1949 overtalte han sin gjennom mange år personlige venn Laszlo Rajk, — som var arrestert under den daværende stats-sjef Rakosi (eg. Rosenkrantz) — til å tilstå de oppkonstruerte anklager, så skulle han slippe ut av fengslet og begynne et nytt liv under et annet navn i Sovjet-Unionen.

Rajk tilsto sine imaginære synder — og ble hengt.

England er seg selv nok!

Interessant Englandsbrev til Nation Europa

I tidsskriftet NATION EUROPA finner vi følgende leserbrev fra England, som både gir et karakteristisk inntrykk av den underlige engelske mentalitet og berører visse andre sider av dagens utenrikspolitiske situasjon:

Allerede i Henrik VIII.s dage, da Erasmus besøkte England, har den engelske mentalitet forbløffet fremmede besøkere, og slik har det fortsatt å være. Men aldri har den budt på større gåter enn i dag.

Det er en kjensgjerning at den engelske regjering allerede for lenge siden har bestemt seg for den eneste fornuftige utenrikspolitikk som en vesteuropisk stat kan velge når den må regne med

angrep og erobring av Sovjetunionen. Det er heller ikke sagt noe om en kursending.

På den annen side er det en kjensgjerning, at denne offisielle politikk hverken blir understøttet eller billigt av flertallet av briter.

En stor del av den britiske offentlighet er nå som før under innflytelse av en krass tyskfiendtlighet. De meget leste aviser som Lord Beaverbrook behersker, lar ingen anledning gå forbi seg til med fridighet å forkynne: Jo lenger Tyskland er delt desto bedre! Og man vil på ingen måte understøtte de amerikanske forslag om en tilbaketrekning av russiske tropper fra Øst-Tyskland, for det er bare takket være tilstede-

værelsen av bolsjevikene at dukkeregjeringen i Pankow kan holde seg og gjenforeningen utsettes. Sovjetregjeringen tjener således, når den lar sine tropper bli stående i Øst-Tyskland, ufrivillig de britiske interesser.

Det var en følge av de to verdenskriger at uviljen mot Tyskland har kunnet bre seg slik. Men det forretningsmessige hat er heller ikke utdødd. Like overfor de andre ledende stater i NATO består det visselig ikke en så utpreget fiendtlighet, men man kan ikke betegne den engelske opinions holdning overfor dem heller som hjertelig. Det bebreides franskmennene at de «lot Storbritannia i stikken» da de i 1940 lot seg overmanne av tyskerne. Og mot Italia reises det den anklage at de «dolket Storbritannia bakfra», da de samme år trådte inn i krigen på Hitlers

Den grå ulv -

Fort. fra side 4

og motstøt, stekende hete, matmangel og et ufattelig hat. Syv divisjonssjefer falt i nærkamp! — Grekerne var like gode som tyrkerne, men deres øverstkommanderende hadde ikke Mustafa Kemals stålnerver og brøt sammen. Han ga ordre om tilbaketog og så strømmet den slagne, motløse hær tilbake den lange vei til Smyrna mens deres dødsfiender hang på dem som spekkhuggere og glefset store biter ut av den greske hærs flanker og rygg.

Samtidig med at den greske hær rømte, flyktet også Lille-Asias greske befolkning hvis forfedre hadde bodd der i århundreder. — Mustafa Kemal benyttet nemlig anledningen til å bli kvitt dem og jaget dem rett og slett ut. En million mennesker! Historiens største folkevandring. Hvorfor skulle de bli i Lille-Asia? Tyrkia var bestemt for tyrkerne.

Da disse vettskremte mennesker nådde Smyrna kom de ikke lenger. Der var ikke ordnet med noen sjøtransport og da de bakerste presset på for å komme unna de forfølgende tyrker, styrtet mennesker i tusenvis ut for kaiene og druknet mens allierte krigsskip lå ankret opp og så på uten å hjelpe. De hadde ikke

fått noen ordre om å gjøre det, sa de.

Det er nå tyve år siden Mustafa Kemal døde, men hans ånd er ikke død. Den preger fremdeles det nøy-somme, hårdføre, fanatisk tapre bondefolk som i Korea-krigen møtte opp med en brigade på 5000 menn hvorav 717 falt, mens 2156 ble såret. De var De Forenedes Nasjoners beste tropper og deres ville tapperhet var slik at nord-koreanerne kviet seg for å angripe dem. De gikk heller løs på andre og bløtere dele av fronten.

Statsministeren i Tyrkia i dag heter Adnan Menderes (f. 1899). Han er ikke militær, men en verdig etterfølger etter Mustafa Kemal idet han som denne vil avgjøre alt selv. En mann som hverken er redd Krusjtsjov eller Dulles idet han skamløst pumper U. S. A. for det ene lånet etter det andre til virkeliggjørelsen av sine mange, til dels vel dristige planer for oppbyggingen av Tyrkia. Bare til moderniseringen av Istanbul har han brukt 200 millioner dollars. Dulles knurrer. — Men Menderes blir ikke skremt da han ganske ufor-skammet regner med at U. S. A. ikke vil slå Tyrkia konkurs, idet den tyrkiske hær er NATO's beste støtte.

«Bare pung ut, Dulles!» si-

Minneblad -

(Forts. fra s. 4).

så høyt og tydelig at de klart oppfattes av ytterste fløy-mann til høyre og ytterste fløy-mann til venstre.

Det er min oppgave i dag. Og den oppgaven er jeg voksen.

Jeg har lært å bruke min stemme og jeg vet hvor langt den bærer. Jeg har talt til større forsamlinger i friluft enn til denne flokk av værbite krigere, som står der med øynene rettet mot meg.

Hver eneste en av dem skal tydelig oppfatte hvert eneste navn jeg roper ut. Til hvert enkelt navn knytter det seg minner om gode stunder. Om fleles glede, om felles sorger, om felles tro og felles kamp. Våpenbrorskapets sterke bånd skal atter knyttes mellom

En nasjonal skandale

(Forts. fra s. 5).

Vil Gyldendal foreta seg noe?

Eller skal etterslekten fortelle at Norge istedenfor å gi sin dikterhøvding Hamsun en æresbolig lot Nørholmen ramle sammen og ruinerte hans slekt?

er Menderes. «Så skal nok vi greie russerne!»

Og Dulles betaler. — For han vet hva tyrkerne er god for.

Konrad Sundlo.

dem som står oppmarsjert i grå geledder og dem som ligger under mull. Å løse min- nenes kilder så de samles i en bred flod som strømmer gjennom sinnene. Det er min oppgave i dag.

N e i ! — — — N e i ! ikke bare det!

De falnes navn skal jeg rope så sterkt at hver enkelt hører min kallen. Fra ytterste fløy-mann på høyre side til han som ligger lengst til venstre i den dobbelte rekken av trekorspydede gravhauger på hvilke det hist og her skimtes kranser og granbar som ikke er visnet under snøen.

Ja, det er dere mine døde venner, jeg kaller på i dag.

Høyt og tydelig roper jeg navnene og gjør et opphold mellom hvert navn.

Og det forunderlige skjer, at jeg føler gjenklagen, føler styrken strømme mot meg fra dem jeg taler til. Og det er ikke de levende legionærer på vegen bak meg, men de som ligger under gravene framfor mine øyne.

Og da jeg har ropt alle navn og bedt dem følge oss tilbake til Norge, vet jeg at så vil skje.

Demokratiet innføres

Avisene melder at mere enn tusen politiske fanger ble løslatt av det nye regime som nylig ved et kupp avsatte «diktatoren og anti-demokraten» Jimenez. Samtidig fyltes fengslene på nytt med den

avsatte presidents tilhengere, altså med nye politiske fanger.

Etter norsk presses jubel over demokratiets seier i Venezuela kunne man i en av de ledende avise lese «at det ennå er for tidlig å si om systemskiftet betyr en seier for demokratiet».

Akk ja.

I Norge ble også demokratiet gjenninnført i 1945. Mens krigstidens politiske fanger stormet ut av fengslene fyltes disse på nytt med det gjenreiste demokratis politiske fanger, 20—30 000 i antall, i vårt lille Norge. Nye fanger av begge kjønn og denne gang også i alle aldre, fra 13—14-åringer til oldingelalden, alvorlige syke og invalider, og hva kvinnene angår: også høyst gravide, og mødre med spedbarn.

Ja demokratiet er mangslungent. Ø.

Annelise Parow

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminde

Urmaker

R. Gjessing

Torvet — Tlf. 83 25 07

DRAMMEN

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

Arkitekt

HUSTAD

BÆRUMSV. 5; Ø. ULLFRN

Telefon 55 61 29 — Oslo

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger oljet, m/ kadimerte beslag.

Inneh. ALF T. LUNDE,

Mosseveien 8

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

2 værelser og kjøkken

tilleie i Oslo.

Billet mrl. «Gammel Gård»

side. De franske og italienske stridskrefters kampdyktighet og moral betegnes også overalt i Storbritannia som meget tvilsom.

«Hvilken verdi ligger det egentlig i NATO-maktenes forpliktelser?» spør man seg selv. «Vil de forbundne makter la Storbritannia få den ringeste understøttelse hvis den røde arme bryter opp til marsj mot Kanalen?»

Ennå større skille er det mellom den høytidelige forkynte regjeringsspolitikk og den offentlige mening når det gjelder holdningen overfor Sovjetunionen og Sambandsstatene.

Så underlig det enn høres ut: Man treffer i Storbritannia sjelden eller aldri på noen aversjon mot Sovjetunionen, iallfall er aversjonen på ingen måte sammenlignbar med det hat som var til stede mot den tyske nasjonalsosialistiske regjering i årene før 1939. Russerne blir leilighetsvis betegnet av mannen i gaten som barbariske «foreigners» og denne stemning brer seg noe når altfor grove forbrytelser gir anledning til det, som f.

eks. den hensynsløse knusning av den ungarske folke-relsning ved den røde hær i november 1956. Men slike hendelser glemmer man i alminnelighet hurtig og beredvillig. Enhver føler at en strid med Sovjetunionen ville være et farlig foretagende, og at det er best å unngå det. Når Krustsjov påny og påny slynger fornærmelser i ansiktet på engelskmennene, så går pressen lett over det uten å ta til gjenmæle, men kommer han med en «forsonlig» bemerkning, så gripes den ivrig og gledesstrålende.

Likeoverfor Sambandsstatene forråder den britiske offentlighets holdning en bare møysommelig undertrykt vrede. Så underlig det enn er: Russernes resultater med Sputnik ble i sin alminnelighet hilst med ekte tilfredshet i England. Man var blind for at disse tekniske resultater bar bud om hvilke ytelser den russiske vitenskap er istand til, og at Kreml allerede forføyet over fjernraketter, som gjør den militære overlegenhet ennå frykteligere.

Disse truende kjensgjerninger spilte overhodet ingen rolle. Det kom til utilhyllede utbrudd av ondartet skadefryd over amerikanernes fiasco. Britene hadde — på samme måte som vel de fleste andre folk i Europa — lenge nok ergret seg over de amerikanske vitenskapsmenns selvtilfredse overlegenhet. Sputniks seirsløp ble derfor tiljublet som den europeiske ånds triumf over amerikansk skryt.

Denne skadefryd er sikkert tegn på politisk kortsyn fra Englands side, men det ligger meget alvorlige erkjennelser til grunn for den. Den sannhet har begynt å demre, at Sambandsstatenes utenrikspolitikk på ingen måte har satt seg redningen av den menneskelige frihet som mål, men opprettelsen av det kommersielle og finansielle verdensherredømme.

Også i Holland har man lenge måttet erkjenne at den oppmuntring og hjelp som den forslagne president Roosevelt påtvang de europeiske folk, slik at de gjensidig

kunne bekjempe hverandre, ikke har ført til noe annet enn tapet av det nederlandske kolonirike og utplyndring og fordrivelse av titusener hollandske kolonister. I Frankrike begynner man likeledes å innse at den amerikanske politikk har ført til tap av det oversjøiske franske rike og at oppgjøret i Algerie ikke er helt uten forbindelse med den skarpe interesse visse amerikanske stor-kapitalister har for oljefunn i Sahara.

En gjennomsnittsenglenders tanker beveger seg ikke særlig raskt. Han trenger lang tid før han nølende begynner å innse de mest åpenbare kjensgjerninger. Men nå erkjenner man dog i England at president Roosevelts utenrikspolitikk ikke bare har ført til undertrykkelsen av en tredjedel av Europa under Sovjetunionen — noe som etter Beaverbrook-pressens parole ikke spilte noen rolle! — men også til sammenstyrtnng av det britiske imperium.

F. J. P. V.

LØRDAG 1. MARS 1958

FOLK OG LANL

7

NORGES KRONPRINS MYNDIG

Kronprins Harald fylte forleden 21 år og har dermed oppnådd den myndighetsalderen som er fastsatt for Norges Konge. Han kan dermed fungere som regent når Kongen er avskåret fra det. Som våre lesere vil erindre var Harald på tale som tronkandidat da partilederne i 1940 drev sine riksrådshandlinger og erklærte seg beredt til å avsette kong Haakon.

ER SPROGSTRIDEN KLASSEKAMP?

Sprogstriden i Norge er igjen kommet inn i en akutt fase på grunn av nye fremstøt fra riksmålsfolkene side. Også den gamle dynamitard Martin Tranmæl har blandet seg i striden og det er tydelig at han iallfall ikke har klart å følge med i Arbeiderpartiets borgerlige kuvending. Mens alle hans partifeller beveger seg med eleganse i kongelige kretser og blant gullgallonerte generaler og admiraler og vi ikke hører et ymt mer om at det skulle være flere klasser i dette folk, vet Tranmæl å fortelle at språkstriden egentlig er en «klassekamp» og at riksmålsfolkene er en «privilegert overklasse» som gjør motstand mot frigjøringen. Stakkars Øverland og Hoel og alle de andre!

FOR DEM SOM VIL AVANSERE

Arbeidernes Opplysningsforbund arrangerer et kurs på Sørmarka om «Fagbevegelsen under nye samfunnsformer» og vi vil en passant bemerke at titlen minner om liknende kurser som ble arrangert samme steds under okkupasjonen. Kurset tar sikte på «folk som står utenfor» arbeiderbevegelsen og er satt opp etter en rekke henvendelser fra interesserte, så vel embetsmenn som funksjonærer som ønsker å orientere seg om landets største massebevegelse. Det er best å tenke på avansementet. Neste skritt er vel partiboka i den politiske avdelingen.

BARE SPUTNIK — IKKE NOE KORN

Arbeiderbladet meddeler at Sovjetsamveldet ikke klarer å levere så mye korn som Norge skal ha ifølge handelsavtalen. Det skal mangle ca. 40 000 tonn hvete. Kanskje det er alle atomprøvene i det fredelskende Sovjet som har hatt en dårlig innflytelse på kornavlen. Hva med en liten atomfri sone derborte?

JØDENE FEIRER

Det er i år ti år siden opprettelsen av den israelske stat og Morgenbladet meddeler at

det skal være store festligheter i Oslo i den anledning. Et arbeidsutvalg er under dannelselse med fylkesmann Trygve Lie som formann. Det forlyder intet om at de arabiske flyktninger planlegger noen fest.

KRAFTIG KOST

Den britiske utenriksminister Butler fikk en varm velkomst da han skulle holde foredrag om Englands atomprøver ved universitetet i Glasgow. Studentene bombarderte ham med råttne frukt, papirposer fulle av mel, toalettpapirruller og annet. Vi må med skam bekjenne at vi også ofte føler trang til å gripe etter dorullen når vi hører all den ørkesløse prat av tidens store.

VASALLENE INNKALLES

Einar Gerhardsen har fått ordre om å møte fram til offisielt besøk i England i mai i år. Han vil bli mottatt av den britiske statsminister og andre medlemmer av den britiske regjering til «fortrolige samtaler om situasjonen i sin alminnelighet», som det heter i Arbeiderbladet. Etter besøket i England må Gerhardsen videre til USA hvor han er tilsagt å møte for «å feire staten Minnesotas 100 års jubileum». Og så kan vi vel snart vente en av Arbeiderpartiets berømte kuvendinger igjen — kanskje om NATO-baser i Norge?

VALGET I ARGENTINA

Den radikale partileder i Argentina, Frondizi har vunnet valget i Argentina. Frondizi lovet før valget å gi tidligere peronister deres statsborgerlige rettigheter tilbake og Peron anbefalte fra sitt eksil sine tilhengere å stemme på Frondizi. Valget er derfor å betrakte som en seier for peronistene. En annen side av saken er at det visstnok er skjel lig grunn til å mistenke Frondizi for selv å gå med en diktator i maven.

VAPENROMMEL OG FREDSPROPAGANDA

Sovjetsamveldet er blitt eksperter i det en kan kalle understreket fredspropaganda. I forbindelse med 40 årsdagen for den Røde Hær ble det arrangert store festligheter i Moskva, hvor Malinovski i det ene øyeblikk skroet av den veldige sovjethær og i neste øyeblikk forsikret om sin fredsvilje. Det er som når det samme land lar den ene atombombe etter den annen springer borti Sibir, mens det ellers forlanger slutt på atomprøvene og slutt på atomvåpnene. Men mange lar seg jo narre.

STORBRITANNIA FAR MELLOMDISTANSE-RAKETTER

Storbritannia har hittil vært temmelig usårbar, der britene sitter på sin øy ute i havet. Den britiske flåte sørget for at ingen kom Storbritannia for nær. Nå er det imidlertid slutt på freden. Atomvåpnene har brakt Storbritannia også midt i ildlinjen. Som en følge av disse endrede forhold har det stolte England måttet ta imot amerikanske mellomdistanseraketter. Det blir opprettet 4 baser og de skal også utstyres med kjernefysiske våpen, dog under amerikansk kontroll.

Arbeidsløshet og beredskap

Så at Ø. Randal tenkte å sette igang vedhugging for å avhjelpe arbeidsløsheten. En utmerket ide. Så lenge det er lite snø, så er det like bra å hugge ved som tømmer om

Dømt til fire år for «med rette å ha vært ansett som NS-mann»

Oslo Byrett må ha vært betydelig smittet av naboskapet til Eldsivating — for retten har avsagt de vidunderligste dommer. Således ble en kjent jurist dømt til tvangsarbeid i 4 år og fradømt sakførerbevillingen i ti år.

Kjernen i den fellende domsbegrunnelse finnes i disse besynderlige setninger om forhold som må sies å ligge hinsides straffeloven i et land hvor man frifinner for rovmord:

— «Det er på det rene at tiltalte ikke har stått som medlem av Nasjonal Samling, men han har med rette vært ansett som NS-mann. (Utnevnt her). Han annonserte i Fritt Folk alle krigsårene, og holdt selskap sammen med fremstående norske og tyske nazister».

Såvidt Aftenpostens referat 25. mars 1947.

Man skulle tro dette gjaldt en omtale av en eller fremskutt og tysksamarbeidende mann i næringslivet, som så langt fra ble straffet, men fikk St. Olavs Orden. A.

Tilbords med Hitler

En salve til byråkratiet

På Cappelen's Forlag har herrene Bjarne Gran og Truls Hoff utgitt Martin Bormanns oppsiktsvekkende referater av Hitlers samtaler med medarbeidere. Hitlers uttalelser ved middagsbordet og etterpå ble fra tysk oversatt til engelsk av Trevor-Roper, hans oversettelse er så med utelukkelse av en femtedel benyttet av ovennevnte. Boken bør ikke leses av ubefestede jøssinger. Den er nemlig ikke særlig egnet til antihitlersk propaganda. Rett som det er sier Hitler ting som godt kunne vært sagt f. eks. av Einar Gerhardsen eller av C. J. Hambro. —

NB når disse herrer er særlig opplagt. For ikke å tale om Macody Lund, som Hitler ligner meget på, iallfall til bords. Har Gran og Hoff utelatt mange for Hitler gode ting i den strøkne femtedel?

Trevor-Roper skriver om Hitler:

«Han var en systematisk tenker, og hans sinnelag er for historikeren et like viktig problem som sinnelaget hos Bismarck og Lenin».

På bokens side 212 uttaler Hitler om byråkratiet følgende:

«Går man fram etter disse retningslinjene, vil man kunne redusere skjema-uvesenet til en tredjepart. Men haken ved det er at det passer ikke disse herrene å få en skatt som det er lett å innkassere. For hva skulle man så med universitetsutdannelse? Hva skulle det bli av alle juristene? Det ville ikke bli mer å gjøre for dem, for dette enkle systemet ville gjøre så mangt overflødig — slik som det kinesiske puslespillet med å sette opp sin selvangivelse.

Lammers har fortalt meg at han har holdt seg til den enkleste framgangsmåten helt fra begynnelsen, og det går helt utmerket. Alle andre systemer er for tungvinte.

Hvis jeg skulle gi en jurist i oppdrag å forenkle administrasjonsapparatet, ville han først og fremst se å få etablert et kontor med seg selv som sjef, med tanke på at dette med tiden vil kvalifisere ham til en ministertittel. Vi har gjort samme erfaringer i partiet. Det skal opprettes en Hitler-Jugend-avdeling i Salzburg. Hva skjer — jo, plutselig er det blitt behov for et hus med fem hundre rom! Jeg tenker på meg selv, som klarte å administrere et parti på åtte hundre tusen medlemmer fra noen små kvistværelser».

FOLK OG LAND

Ekspedisjon og kasse:
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96
Boks 3214

Abonnementspriser:
Kr. 25,- pr. år, kr. 12,50 pr. halvår. Sverige og Danmark: kr. 29,00 pr. år, kr. 14,50 pr. halvår. Utlandet for øvrig: kr. 33,00 pr. år, kr. 16,50 pr. halvår. I nøytralt om-slag kr. 35,00 pr. år, kr. 17,50 pr. halvår.

Løpsalg 65 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter over en spalte.

Bruk postgironr. 16450.

Utgiver A/L Folk og Land
Sambandstrykkeriet
Oslo

I arbeidstjenesten kunne de lære å arbeide og å lystre, det er ikke sikkert de lærer det på skolen. Og så kunne myndighetene bli kvitt arbeidsløshetens spøkelse og opparbeide ny jord, litt vedlagre og annet som hører med til en skikkelig beredskap. For det er ikke sikkert at vi får innføre kraftfôr nok til å fore dyra med, hvis det kniper. O. Løveng.